

Nr 121.

Ankom till riksdagens kansli den 5 maj 1931 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

Uti den till riksdagen den 3 januari 1931 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1931/1932 har Kungl. Maj:t — jämte det i propositionen förutsatts, att gällande bestämmelser om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. skola bibehållas oförändrade även under budgetåret 1931/1932 — under återopande av det vid propositionen under rubrik: »Utgifterna. För flera huvudtitlar gemensamma frågor; 7. Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl.», fogade statsrådsprotokollet över finansärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen besluta,

att dyrtidstillägg åt befattningshavare och pensionärer vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, statens domäner och statens reproduktionsanstalt eller vid av nämnda verk övertagna företag eller inrättningar samt dyrtidstillägg åt befattningshavare vid bank- och fondinspektionen, sparbanksinspektionen, stuteriöverstyrelsen samt statens hingstdepåer och stuteri ävensom patent- och registreringsverket, försäkringsinspektionen, flottans pensionskassa och statens pensionsanstalt skola utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas, så ock att dyrtidstillägg åt vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenter skola utgå av automobilskattemedlens fond.

samt att, där arbetslönerna vid försvarsväsendets verkstäder och fabriker m. fl. anläggningar äro uppdelade i grundlöner och dyrtidstillägg, kostnaderna för dyrtidstilläggen skola bestridas från vederbörande underhålls- eller anskaffningsanslag.

I enlighet med grunderna för kamrarnas remiss av statsverkspropositionen behandlar utskottet denna framställning med undantag av de delar, som beröra befattningshavarna under jordbruksdepartementet och pensions- och indragningsstaterna.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Vidare har Kungl. Maj:t i förutnämnda till riksdagen den 3 januari 1931 avlåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1931/1932 under de huvudtitlar, vilka äro föremål för statsutskottets behandling, föreslagit riksdagen att till bestridande av kostnader för dyrtidstillägg för budgetåret 1931/1932 såsom extra förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln	kronor	1,160,000
» tredje »	»	190,000
» fjärde »		
departementet	kronor	35,000
lantförsvaret	»	3,700,000
sjöförsvaret	»	1,500,000
flygvapnet	»	110,000
		» 5,345,000
under femte huvudtiteln	»	3,800,000
» sjätte »	»	140,000
» sjunde »	»	2,150,000
» åttonde »	»	5,200,000
» tionde »	»	700,000.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag hava väckts följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren, nr 156, av herr *G. Möller* m. fl. och den andra inom andra kammaren, jämväl nr 156, av herr *P. A. Hansson* m. fl., i vilka hemställts, att riksdagen måtte med anledning av Kungl. Maj:ts förslag till dyrtidstilläggens utgående till befattningshavare i statens tjänst besluta, att nämnda dyrtidstillägg skall utgå för budgetåret 1931/1932 efter samma grunder, som gälla för budgetåret 1930/1931, *dock med nedanstående ändringar:*

1) i stadgandet om att dyrtidstillägget skall utgå med hänsyn till gällande levnadskostnadsindex göres det undantaget, att om nämnda indextal för budgetåret 1931/1932 nedgår under siffran 160, så skall likväl dyrtidstillägget beräknas efter sistnämnda siffra;

2) stadgandet om minskning av dyrtidstillägget för icke barnförsörjningspliktig befattningshavare, som är under 25 år, utgår;

3) utöver barntillägget och det procentuella dyrtidstillägget utgår ett tillägg enligt nedanstående grunder.

Tillägg till befattningshavare i reglerade verk.

Löneklass	Tilläggens belopp i kr. per år						
	A-ort	B-ort	C-ort	D-ort	E-ort	F-ort	G-ort
1—8	180	192	204	216	240	264	288
9—10	144	156	168	180	204	228	252
11—12	108	120	132	144	168	192	216
13—14	84	96	108	120	144	168	192
15—16	72	84	96	108	132	156	180

Tillägg till övriga befattningshavare.

Till icke-ordinarie befattningshavare, vilka åtnjuta avlöning efter andra grunder, än vad i löneplanen för ordinarie befattningshavare vid de reglerade verken är stadgat, samt till befattningshavare vid oreglerade verk, ävensom till i statens tjänst anställda arbetare, vilka åtnjuta dyrtidstillägg, skall tillägg utgå å respektive dyrorter med samma belopp, som enligt ovanstående tabell utgår till befattningshavare i reglerat verk, vilka åtnjuta motsvarande avlöning, med iakttagande dock, att befattningshavare, vars avlöning är större än enligt löneklasserna 8 respektive 10, 12 eller 14, men mindre än nästföljande löneklass, alltid skall hänföras till den löneklassgrupp, där tillägget är mindre;

dels en inom andra kammaren av herr *E. Andersson* i Stockholm m. fl. väckt motion, nr 252, däri yrkats, att riksdagen, utan annan förändring i de gällande grunderna för beräkning av dyrtidstillägget än att bestämelsen om minskning för dem, som äro under 25 år, borttages, måtte besluta, att till samtliga befattningshavare, som åtnjuta dyrtidstillägg, skall utgå ett provisoriskt tillägg med belopp, som äro angivna i följande tabell.

Löneklass	Ortsgrupp						
	A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.
5.....	396	432	468	504	540	576	612
6.....	360	396	432	468	504	540	576
7.....	324	360	396	432	468	504	540
8.....	288	324	360	396	432	468	504
9.....	252	288	324	360	396	432	468
10.....	216	252	288	324	360	396	432
11.....	180	216	252	288	324	360	396
12.....	132	168	204	240	276	312	345
13.....	72	108	144	180	216	252	288
14.....	—	36	72	108	144	180	216
15.....	—	—	—	24	60	96	132
16.....	—	—	—	—	—	—	36

Beloppen avse kronor per år.

dels ock en inom andra kammaren av herr *R. Lundquist* i Rotebro m. fl. väckt motion, nr 260, i vilken hemställts, att riksdagen ville besluta sådan ändring av nu gällande bestämmelser rörande dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst samt pensionärer, att dyrtidstillägget beräknas efter ett procenttal, som motsvarar 55 procent av det av Kungl. Maj:t fastställda talet för levnadskostnadsökningen med nuvarande avdrag för befattningshavare vid nyreglerade verk samt pensionärer, samt att begränsningen uppåt av det lönebelopp, å vilket dyrtidstillägg skall utgå, bortfaller.

Jämväl förevarande motioner hava remitterats till statsutskottet, i vad de ankomma på detta utskotts handläggning.

I fråga om de skäl motionärerna anfört till stöd för sina framställningar får utskottet hänvisa till motionerna.

Departementschefen har efter en redogörelse för löne- och pensionsfrågornas läge anfört beträffande sin egen ställning till desamma följande (sid. 14 i statsrådsprotokollet):

»Vid övervägande av den föreliggande frågan har jag därför stannat för den uppfattningen, att förslag rörande avveckling av dyrtidstillägg och övergång till ett system med fasta löner samt angående löne reglering för den vid undervisningsväsendet anställda personalen icke bör föreläggas 1931 års riksdag. Till stöd för denna uppfattning talar också den omständigheten, att i åtskilliga av de inkomna yttrandena över lönekommitténs förslag erinringar framställts ej blott mot olika detaljer i förslagen utan även mot centrala delar därav. Framför allt är detta fallet, såvitt angår frågan om löne reglering vid undervisningsväsendet. En ytterligare granskning och överarbetning av förslagen synes mig därför nödvändig.

Denna ståndpunkt innebär icke, att lönefrågornas behandling bör uppskjutas på obestämd tid. Arbetet på dessa frågors beredning bör efter min mening fullföljas så, att förslag i ämnet kan föreläggas riksdagen, så snart prisförhållandena i erforderlig utsträckning stadgat sig, och, under denna förutsättning, såvitt möjligt redan till 1932 års riksdag.»

Vad angår frågan om dyrtidstillägg har departementschefen till en början erinrat om vad han sålunda anfört, varav framginge, att förslag om avveckling av systemet med dyrtidstillägg icke kommer att föreläggas 1931 års riksdag. Dyrtidstillägg borde alltså utgå även under nästkommande budgetår, varvid gällande bestämmelser torde böra bibehållas oförändrade.

Beträffande kostnaderna för dyrtidstilläggen anför departementschefen följande.

Kostnaderna för dyrtidstilläggen äro beroende av indexställningen för levnadskostnaderna. Indextalens förskjutningar under senare år belysas av efterföljande tablå:

Budgetår	Levnadskostnadsindex				
	1 juli	1 oktober	1 januari	1 april	Medeltal
1923/1924	174	177	176	173	175
1924/1925	171	174	178	177	175
1925/1926	176	175	174*	173	174.5
1926/1927	172	171	171	170	171
1927/1928	169	172	171	171	170.8
1928/1929	173	172	170	171	171.5
1929/1930	169	170	167	165	167.8
1930/1931	164	163	161		

Enligt tablan utgjorde för de tre senast förflutna budgetåren 1927/1928—1929/1930 levnadskostnadsindex i medeltal respektive 170.8, 171.5 och 167.8. Index har sedan ytterligare nedgått till 164 för första och 163 för andra kvartalet av innevarande budgetår samt står den 1 januari 1931 vid siffran 161. Till jämförelse härmed må nämnas, att partiprisindex, som i medeltal för år 1929 uppgick till 140, för november 1930 utgjorde 117. Rörande den framtida utvecklingen är det givetvis, såsom jag i annat sammanhang påpekat, vanskligt att uttala sig. Med hänsyn till den väsentligt starkare nedgången i partiprisindex torde emellertid anledning knappast föreligga att för den genomsnittliga levnadskostnadsindex under nästa budgetår räkna med en högre siffra än 160. Denna siffra torde böra läggas till grund för beräkningarna av utgifterna för dyrtidstillägg.

De i enlighet härmed beräknade kostnaderna fördela sig på följande sätt:

	Milj. kr.
<i>Dyrtidstillägg vid affärsverken</i>	20.3
<i>Dyrtidstillägg i övrigt:</i>	

Milj. kr.

1. Allmänna anslagen till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst å huvudtitlarna II—X
2. Statsunderstödda undervisningsanstalter
3. Övriga dyrtidstillägg å huvudtitlarna II—X
4. F. d. befattningshavare samt änkor och barn m. fl.
5. Pensionerade båtsmän m. fl.

Summa 68.2.

Vid dessa beräkningar har hänsyn tagits till den ökning i utgifterna för dyrtidstillägg, som kan föranledas av ett bifall till det av mig förut bebadade förslaget om provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.

Beträffande kostnaderna för genomförande av de motionsvis framlagda förslagen till ändring i grunderna för dyrtidstilläggens utgående har från sekreteraren hos 1928 års lönekommitté E. Norberg införskaffats en promemoria av följande innehåll:

Milj. kr.

Motion av herr Lundqvist i Rotebro m. fl.:

Dyrtidstillägg vid affärsverken, ökning	5.0
Dyrtidstillägg i övrigt, ökning:	
1. Allmänna anslagen till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst å huvudtitlarna II—X	4.5
2. Statsunderstödda undervisningsanstalter	1.5
3. Övriga dyrtidstillägg å huvudtitlarna II—X	0.1
4. F. d. befattningshavare samt änkor och barn m. fl.	1.5
Summa	12.6
Tillkommer kostnad för maximeringens borttagande	0.6
Tillhoppa	13.2

Motion av herr Möller m. fl.:

Affärsverken och nyreglerade delar av allmänna civilförvaltningen	
ordinarie tjänstemän	7.6
extra ordinarie tjänstemän	1.3
Försvarsväsendet	
ordinarie beställningshavare (ej manskap)	0.6
Undervisningsväsendet	
folk- och småskollärare	4.0
Övriga förvaltningsområden och befattningshavargrupper (däribland aspiranter, extra tjänstemän, arbetare m. fl.) uppskattningsvis ...	1.5
Summa	15.0
Tillkommer kostnad för borttagande av begränsningen av dyrtidstillägget åt befattningshavare under 25 år, uppskattningsvis	0.3
Tillhoppa	15.3

Motion av herr Andersson i Stockholm m. fl.:

Affärsverken och nyreglerade delar av allmänna civilförvaltningen	
ordinarie tjänstemän	13.7
extra ordinarie tjänstemän	2.5
Försvarsväsendet	
ordinarie beställningshavare (ej manskap)	0.8
Undervisningsväsendet	
folk- och småskollärare	6.5
Övriga förvaltningsområden och befattningshavargrupper (däribland aspiranter, extra tjänstemän, arbetare m. fl.) uppskattningsvis ...	2.8
Summa	26.3
Tillkommer kostnad för borttagande av begränsningen av dyrtidstillägget åt befattningshavare under 25 år, uppskattningsvis	0.3
Tillhoppa	26.6

Medan herr Lundquists motion innebär ändring av dyrtidstilläggsgrunderna för samtliga befattningshavare och pensionärer, avse de båda andra motionerna endast att bereda lönetillägg åt befattningshavare i vissa angivna lönelägen, varemot övriga befattningshavare samt pensionärer ej beröras av dessa förslag. Denna väsentliga olikhet mellan motio-

närernas yrkanden har även nödvändiggjort användandet av skilda beräkningsmetoder vid kostnadskalkyleringen. Kostnadssiffrorna för det Lundquistska förslaget kunna sålunda sägas vara resultatet av en bruttoberäkning, uppgjord i överensstämmelse med de grunder, som tillämpas vid beräkningen av kostnaderna för dyrtidstilläggen i dess helhet. Siffrorna torde även vara snarare i över- än underkant.

Vad återigen angår kalkylerna över herrar Möllers och Anderssons förslag måste de av lättförklarliga skäl bliva mindre säkra. De i motionen angivna lönetilläggen ansluta sig till den vid nyreglerade verk i allmänhet gällande löneplanen, och de riktlinjer, som lämnas för beräkandet av lönetilläggets storlek i övriga fall, äro icke tillräckligt uttömmande för att undanröja tveksamhet vid tillämpningen. Därtill kommer en icke mindre viktig omständighet, som minskar beräkningarnas tillförlitlighet, nämligen att detaljerade uppgifter rörande all personal i olika inkomstlägen icke funnits tillgängliga och sannolikt endast efter avsevärd tidsutdräkt torde kunna anskaffas. Siffrorna måste sålunda betraktas som nettosiffror och äro med all sannolikhet något för låga.

Till slut må påpekas, att det i alla tre motionerna endast talas om »statens befattningshavare». Huruvida detta uttryck skall anses inbegripa även den kommunalanställda, till större delen av statsmedel avlönade lärarpersonalen framgår icke tydligt. Vid beräkningarna har emellertid förutsatts, att detta varit avsikten, liksom att tilläggen borde bestämmas efter det löneläge, som erhålles vid inräknande av bostadsförmånen i lönen.

Vidare har införskaffats följande approximativa beräkning av de be-
lopp, varmed anslagen till dyrtidstillägg under de olika huvudtitlarna
böra höjas vid bifall till herr Möllers m. fl. motioner angående särskilda
tillägg åt befattningshavare i 1—16 löneklasserna:

Andra huvudtiteln	kronor	210,000
Tredje	»	»	15,000
Fjärde ¹	»	»	700,000
Femte	»	»	1,115,000
Sjätte	»	»	15,000
Sjunde	»	»	800,000
Ättonde ²	»	»	100,000
Nionde	»	»	70,000
Tionde	»	»	225,000
Summa kronor			3,250,000.

Det krisläge, vari vårt näringsliv för närvarande befinner sig, medför beklagligen för stora befolkningslager inom vårt land hårda verkningar, av vilka ej heller de i statens tjänst anställda kunna undgå att beröras. Alltunder det statsinkomsterna äro i starkt avtagande, ställas i alltjämt växande grad oavvisliga krav på avsevärda anslag för lindring av nöd och arbetslöshet. Att under en sådan tid största betänksamhet måste hy-

*Utskottets
yttrande.*

¹ Exklusive manskap.

² Exklusive kommunalanställd lärarpersonal.

sas inför varje framfört yrkande om allmänna löneökningar borde vara för alla och envar förståeligt.

Uppmärksammas måste att varje förslag, avsett att mera effektivt och allmänt tillgodose önskemålen om bättre löner, enkannerligen högre dyrtidstillägg, allvarligt återverkar på hela det budgetära läget. Ett bifall till de av herrar Möller m. fl. väckta motionerna kan antagas medföra en merkostnad av cirka 11 miljoner; medtagas även folk- och småskollärare, stiger denna siffra till 15 miljoner kronor, varvid dock ej räknats med höjda dyrtidstillägg till pensionärer. Motsvarande siffror äro för den av herr Lundquist m. fl. väckta motionen 13 miljoner kronor (varav 1.5 miljon kronor till pensionärer) och för den av herr Andersson i Stockholm m. fl. väckta 26 miljoner kronor.

I anslutning till den av Kungl. Maj:t intagna ståndpunkten nödgas utskottet därför ställa sig avvisande till de motionsvis framkomna yrkandena om höjningar i dyrtidstilläggen. För befattningshavarna i Stockholm och vissa andra dyrorter skulle dock i annan form — och för en sammanlagd kostnad av inemot 2 miljoner kronor — beredas någon ytterligare ekonomisk lättnad vid bifall till den av utskottet tillstyrkta propositionen om vissa provisoriska dyrortstillägg.

Med tillstyrkande alltså av Kungl. Maj:ts förslag och med avstyrkande av de i ämnet väckta motionerna, får utskottet beträffande de delar av Kungl. Maj:ts förslag, som nu äro föremål för prövning, hemställa,

att riksdagen må

a) beträffande befattningshavare, hörande under andra—åttonde samt tionde huvudtitlarna, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag och med avslag å de av herrar Möller m. fl., Hansson i Stockholm m. fl., Andersson i Stockholm m. fl. samt Lundquist i Rotebro m. fl. i ämnet väckta motionerna (I: 156 och II: 156, 252 och 260), besluta, att gällande allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst skola fortfarande äga tillämpning;

b) besluta, att dyrtidstillägg åt befattningshavare och pensionärer vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk eller vid av nämnda verk övertagna företag eller inrättningar samt dyrtidstillägg åt befattningshavare vid bank- och fondinspektionen, sparbanksinspektionen, patent- och registreringsverket samt försäkringsinspektionen skola utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas, så ock att dyrtidstillägg åt vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörssassistenter skola utgå av automobilskattemedlens fond,

samt att, där arbetslönerna vid försvarsväsendets verkstäder och fabriker m. fl. anläggningar äro uppdelade i grundlöner och dyrtidstillägg, kostnaderna för dyrtidstilläggen skola bestridas från vederbörande underhålls- eller anskaffningsanslag;

c) till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg för budgetåret 1931/1932 såsom extra förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln	kronor	1,160,000	
» tredje »	»	190,000	
» fjärde »			
departementet	kronor	35,000	
lantförsvaret	»	3,700,000	
sjöförsvaret	»	1,500,000	
flygvapnet	»	110,000	»
			5,345,000
under femte huvudtiteln	»		3,800,000
» sjätte »	»		140,000
» sjunde »	»		2,150,000
» åttonde »	»		5,200,000
» tionde »	»		700,000.

Stockholm den 5 maj 1931.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, Olof Olsson, O. Bergqvist, J. Nilsson i Malmö, C. P. V. Nilsson i Gränebo, N. J. M. Svensson i Kompersmåla, E. J. G. Rosén, E. A. Lundell, C. I. Asplund och J. G. Waller;

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, A. Wiklund i Brattfors, C. R. Jansson i Falun, P. Nilsson i Bonarp, A. Å:son Törnkvist i Karlskrona, B. F:son Holmgren, E. G. E. Eriksson i Stockholm, J. Olofsson i Digernäs, O. Nilsson i Örebro, O. E. F. Järte, J. E. Andersson i Ovanmyra och J. Jönsson i Revinge.

Reservationer:

1:o) av herrar *Lindblad, Olof Olsson, Nilsson* i Malmö, *Asplund, Walles, Anderson* i Råstock, *Jansson* i Falun, *Törnkvist* i Karlskrona, *Eriksson* i Stockholm och *Nilsson* i Örebro, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Den av världskriget föranledda omkastningen i penningvärden och levnadskostnader har ej kunnat undgå att starkt inverka på den allmänna lönenivån. I motsats till statens befattningshavare hava andra löntagargrupper — och detta gäller i all synnerhet de med statstjänstemännen närmast jämförliga — erhållit sina löner anpassade efter den sålunda inträdda levnadskostnadsstegringen. De statsanställda däremot få alltjämt åtnöjas med en mycket otillräcklig kompensation för dyrtiden. I utsikt ställda lönerogleringar hava efterhand undanskjutits under hänvisning till behovet av ytterligare utredningar eller andra skiftande motiveringar. Vad den centrala statsförvaltningen beträffar, står för närvarande över hälften av densamma på icke-ordinarie stat utan något ordnat pensionsväsen.

Vissa förväntningar knötos från tjänstemannahåll till 1928 års lönekommittés arbete, varav resultatet framlades i ett den 29 juni 1930 till finansdepartementet inkommet betänkande. Kommitténs förslag till löneroglering och lönejusteringar i olika avseenden innebära, inberäknat statens bidrag till det kommunala undervisningsväsendet, kostnadsökningar på sammanlagt cirka 35 miljoner kronor. För den egentliga statsförvaltningens del uppgår utgiftsstegringen till omkring 18 miljoner kronor. Dessa belopp kunna förefalla betydande. De understiga dock väsentligt vad som årligen besparats statsverket genom upprepade, i förminskande riktning vidtagna ändringar i själva dyrtidstilläggsgrunderna; härtill komma de betydande sänkningar, som av sig själva periodiskt inträtt genom levnadskostnadernas fall. Ensamt en år 1923 beslutad ändring i förut gällande dyrtidstilläggsnormer medförde en årlig besparing av cirka 30 miljoner kronor.

Beträffande tidpunkten för ett eventuellt löneförslags framläggande för riksdagen har man endast att lita till departementschefens uttalande, att proposition i ämnet skall föreläggas riksdagen »så snart prisförhållandena i erforderlig utsträckning stadgat sig och under denna förutsättning såvitt möjligt» redan till 1932 års riksdag.

Under nu angivna omständigheter måste utskottet för sin del finna mindre välbetänt, om de motionsvis framförda kraven på en, låt vara mera tillfällig, lönefyllnad genom något förhöjda dyrtidstillägg även vid

denna riksdag skulle helt undanskjutas. Detta gäller framför allt de sämst ställda befattningshavarna.

Utskottet har härvid ej förbisett de budgetära svårigheterna. Att de i statens tjänst anställda erhålla en skälig och efter andra jämförliga lönegrupper anpassad gottgörelse för sitt arbete, har dock alltid erkänts vara ett samhälleligt intresse av sådan vikt, att dess uppfyllelse ej bör rättvisligen få sättas i efterhand i förhållande till de övriga anspråk av skiftande beskaffenhet, som ställas på statskassan.

Då det gällt att finna ett system för ifrågavarande extra dyrtidstillägg utöver det nuvarande, har utskottet stannat för det förslag, som i detta avseende föreligger utformat i de av herrar Möller m. fl. och Hansson i Stockholm m. fl. väckta motionerna. Detta har uppbyggts efter den enligt utskottets mening under förhandenvarande förhållanden riktiga, av motionärerna så uttryckta tanken, att en provisorisk hjälp i första hand och med procentuellt största tillskottet måste lämnas de små löntagare, som hava att draga sig fram närmast existensminimum. Det sålunda föreslagna extra tillägget sträcker sig från första löneklassen uppåt till 16 löneklassen och utgår med efterhand uppåt fallande belopp; en befattningshavare i första d. v. s. den lägsta löneklassen erhåller årligen på A-ort 180 kronor och på G-ort 288 kronor; motsvarande belopp i 16 löneklassen äro på A-ort 72 kronor och på G-ort 180 kronor. I anslutning härtill skulle jämväl borttagas nuvarande begränsning av dyrtidstillägget för befattningshavare under 25 år.

Det torde ock få anses billigt, att i avvaktan på ändrade, mera rättvisa avlöningsgrunder de nuvarande dyrtidstilläggsbeloppen ej tillsvidare underkastas ytterligare beskärningar. I anslutning till motionärernas yrkande tillstyrker alltså utskottet, att dyrtidstilläggen för budgetåret 1931/1932 bibehållas vid nuvarande indextalet 160 oberoende av den levnads-kostnadssänkning som möjligen ytterligare då kan inträffa.

Utskottet avstyrker alltså herr Lundquists i Rotebro m. fl. samt herr Anderssons i Stockholm m. fl. ovanberörda motioner, den sistnämnda i vad den skiljer sig från utskottets förslag.

Kostnadsökningen för de föreslagna ändringarna i dyrtidstilläggsgrunderna hava beräknats sålunda:

Milj. kr.

Affärsverken och nyreglerade delar av allmänna civilförvaltningen	
ordinarie tjänstemän	7.6
extra ordinarie tjänstemän	1.3
Försvarsväsendet	
ordinarie beställningshavare (ej manskap)	0.6
Övriga förvaltningsområden och befattningshavargrupper (däribland aspiranter, extra tjänstemän, arbetare m. fl.) uppskattningsvis....	1.5

Summa 11.0.

Tillkommer kostnad för borttagande av begränsningen av dyrtidstillägget åt befattningshavare under 25 år, uppskattningsvis 0.3
Tillhoppa 11.3.

Under åberopande av vad sålunda anförts, hemställer utskottet beträffande de delar av Kungl. Maj:ts förslag, som nu äro föremål för prövning,

att riksdagen må

a) beträffande befattningshavare under andra, tredje, femte—åttonde samt tionde huvudtitlarna, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag och med bifall till de av herr G. Möller m. fl. och herr Hansson i Stockholm m. fl. väckta motionerna (I: 156 och II: 156) samt med avslag å herrar Lundquists i Rotebro m. fl. och Anderssons i Stockholm m. fl. motioner (II: 260 och 252), den sistnämnda i vad den skiljer sig från utskottets förslag, besluta, att gällande allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst skola fortfarande äga tillämpning, dock med nedanstående ändringar, som skola äga tillämpning från och med den 1 juli 1931:

1) i stadgandet om att dyrtidstillägget skall utgå med hänsyn till gällande levnadskostnadsindex göres det undantaget, att om nämnda indextal för budgetåret 1931/1932 nedgår under siffran 160, så skall likväl dyrtidstillägget beräknas efter sistnämnda siffra;

2) stadgandet om minskning av dyrtidstillägget för icke barnförsörjningspliktig befattningshavare, som är under 25 år, utgår;

3) utöver barntillägget och det procentuella dyrtidstillägget utgår ett tillägg enligt nedanstående grunder.

Tillägg till befattningshavare i reglerade verk.

Löneklass	Tilläggens belopp i kr. per år						
	A-ort	B-ort	C-ort	D-ort	E-ort	F-ort	G-ort
1-- 8	180	192	204	216	240	264	288
9--10	144	156	168	180	204	228	252
11--12	108	120	132	144	168	192	216
13--14	84	96	108	120	144	168	192
15--16	72	84	96	108	132	156	180

Tillägg till övriga befattningshavare.

Till icke-ordinarie befattningshavare, vilka åtnjuta avlöning efter andra grunder, än vad i löneplanen för ordinarie befattningshavare vid de reglerade verken är stadgat, samt till befattningshavare vid oreglerade verk, ävensom till i statens tjänst anställda arbetare, vilka åtnjuta dyrtidstillägg, skall tillägg utgå å respektive dyrorter med samma belopp, som enligt ovanstående tabell utgår till befattningshavare i reglerat verk, vilka åtnjuta motsvarande avlöning, med iakttagande dock, att befattningshavare, vars avlöning är större än enligt löneklasserna 8 respektive 10, 12 eller 14, men mindre än nästföljande löneklass, alltid skall hänföras till den löneklassgrupp, där tillägget är mindre.

b) besluta — — — anskaffningsanslag;

c) till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg för budgetåret 1931/1932 såsom extra förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln		kronor 1,370,000
» tredje »	»	205,000
» fjärde »	»	6,045,000
» femte »	»	4,915,000
» sjätte »	»	155,000
» sjunde »	»	2,950,000
» åttonde »	»	5,300,000
» tionde »	»	925,000»

2:o) av herrar *Holmgren* och *Järte*.